

Lääkeannostelijan koekäytön väliarviointi

2844/06.00.00/2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.09.2018 § 114

Valmistelija: vt. vanhuspalveluiden johtaja Salla Lindegren, salla.lindegren@salo.fi, 044 772 6557 ja apulaiskaupunginjohtaja Jari Niemelä, jari.niemela@salo.fi, 044 778 2059

Salon vanhuspalveluiden kotihoidossa on käynnistetty SDP:n lautakuntaryhmän aloitteen perusteella 50 Evondos lääkeannostelijan puolen vuoden koekäyttö ajalla 30.1.-31.7.2018 vanhuspalveluiden runsaalle 40:lle kotihoidon asiakkaalle. Lisäksi palvelua on pyritty tarjoamaan koti- ja omaishoidon palveluohjaustilanteissa (6-7 asiakasta) kaupungin keskustan alueella. Aikataulu koekäytölle oli jo alun perin tiukka, koska käyttöönoton yhteydessä valituille asiakkaille piti hankkia myös koneellisesti annosjaetut lääkkeet ja siirtyminen koneelliseen annosjakeluun vie aina keskimäärin 4-12 viikkoa. Suurin osa asiakkaista on siis aloittanut lääkeannostelijan koekäytön vasta maaliskuussa. Tästä johtuen Evondos Oy tarjosi koekäytölle kahden kuukauden jatkoajan veloitusetta 30.9.2018 asti.

Koekäyttöpaketin hinta on 77 000 euroa. Koekäyttöpaketti sisältää laitteiden lisäksi tuoteturvan laitteille, koulutusta ja käyttöönoton tuen. Koneellista annosjakelu ei ole kilpailutettu, joten tässä koekäytössä asiakkaiden lääkkeet on hankittu niistä apteekkeista, joissa asiakkaan asiakkuus on aiemminkin ollut. Apteekki perii noin 5-10 euroa asiakasta kohden viikossa lääkkeiden koneellisesta annosjakelusta, eli noin 20-40 euroa kuukaudessa joka jää kunnan maksettavaksi. Kokonaiskustannukset kaupungille ovat noin 89 000 euroa kuuden kuukauden ajalta. Tämän lisäksi on kulunut henkilöstötyöaika.

Kotihoidon asiakkailla on tällä hetkellä käytössä 32 laitetta 50 laitteesta. Koekäyttö päätettiin toteuttaa neljässä kotihoitotiimissä keskustan alueella. Mukana olleet kotihoitotiimit ovat käyneet asiakkaansa läpi koekäyttöön soveltuvien asiakkaiden etsimisessä. Neljän tiimin alueelta palvelua on harkittu noin 100 asiakkaalle. Myöhemmin mukaan otettiin myös Perniökoti. Evondos Oy avusti asiakasvalinnassa ja myöhemmin myös palvelun esittelyssä asiakkaille ja näiden omaisille. Keskeisiä syitä siihen, että asiakkaita ei ole kotihoidosta saatu täysimääräisesti koekäyttöön mukaan on, että osa asiakkaista tai omaisista ei ole halunnut lähteä mukaan kokeiluun tai asiakkaan toimintakyky ei mahdollistanut kokeiluun mukaan lähtemistä. Lisäksi lääkärin arvion mukaan osa asiakkaista ei soveltunut kokeiluun.

Koekäytön päätavoitteena on ollut todentaa palvelun soveltuvuus vanhuspalveluiden käyttöön ja tarpeisiin. Osatavoitteina ovat olleet:

- 1 Koti- ja omaishoidon palveluohjauksen asiakkaiden itsenäisen

toiminnan tukeminen ja säännöllisten palveluiden aloittamisen viivästäminen;

- vanhuspalveluiden palveluohjauksen kautta ei ole saatu yhtään asiakasta mukaan
- palveluohjauksen kautta on ohjautunut kotihoitoon neljä asiakasta, joille kotihoito on jäänyt miettimään Evondosta lääkkeiden jaon vaihtoehtona.
- palveluohjauksessa on ollut asiakkaita, joille palvelu olisi muuten sovelnut, mutta asiakkailla ei ole omaisia/läheisiä, jotka olisivat voineet hoitaa annospussien hakemiset apteekista.

2 Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden kotikäyntien määrän väheneminen ja käyntiaikojen joustavuuden lisääntyminen mennessä;

- kuuden asiakkaan kohdalla aikakriittiset käynnit ovat vähentyneet, kolmen asiakkaan kohdalla käynnit ovat vähentyneet ja yhden asiakkaan kohdalla olisi pitänyt lisätä käyntejä, jos laite ei muistuttaisi lääkkeen otosta.

3 Lääkitysturvallisuuden parantuminen;

- lääketurvallisuuden parantumisen arviointi on hankalaa/haastavaa, sillä kotihoidossa ei ole ollut apteekin annosjakelua käytössä ennen Evondos koekäyttöä.
- hoitajilta tulleen viestin perusteella annosjakelusta on ollut hyötyä lääketurvallisuudessa. Annosjakelun avulla voidaan vähentää lääkkeenjako- virheitä. Tämän lisäksi Evondos-palvelu varmistaa, että asiakkaat eivät ota dosetista vääriä lääkkeitä.

4 Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys;

- Evondos Oy ja vanhuspalvelut ovat tehneet yhteistyönä asiakas -ja henkilökuntapalautteen keräämisen
- kyselyt suoritettiin 18.5-26.5.2018
- asiakaskyselyyn vastasi 12 asiakasta hoitajan avustuksella (1/3 käyttäjästä)
- hoitaja kyselyyn vastasi 26 hoitajaa (noin ¼ käyttöön osallistuvista tiimien hoitajista)
- kyselyiden tulokset on viety luottamushenkilöintraan kesäkuussa

Kotihoidon henkilöstön kokemuksen mukaan lääkeannostelija sopii parhaiten asiakkaille, jotka ovat riittävän hyväkuntoisia ja tarvitsevat apua lääkkeiden jaossa. Koneellisen annosjakelun hyödyt näkyvät koekäytössä: Annosjakelu vähentää lääkkeiden jakamista, myös lääketurvallisuus on parantunut. Pääsääntöisesti koneellinen annosjakelu koetaan turvalliseksi ja se koetaan helpottavan hoitajan työtä alkujärjestelyjen jälkeen.

Tampereen yliopiston tutkija arvioi elo-syyskuussa koekäytön vaikutuksia tieteellisin menetelmin Evondos Oy:n ja Tampereen yliopiston tutkimusyhteistyön perusteella. Lopullisia tuloksia ei ole vielä saatu, mutta alustavana tuloksena on yksi dia, joka on viety luottamushenkilöintraan. Kaikkien kokeilussa mukana olleiden asiakkaiden osalta käyntimäärä on laskenut 164 käyntiä kuukaudessa lääkeannostelijan avulla eli 5,5 käyntiä päivässä.

Koekäytön kokonaisuudesta toimitetaan raportti lautakunnalle

marraskuussa.

Koekäyttöä varten ei ole määritelty erillistä palveluun kohdistuvaa asiakasmaksua, vaan asiakasmaksuna asiakas on maksanut oman tilanteensa mukaan joko tilapäisen kotihoidon maksun (10,60 €/käynti), jos kotihoito on hoitanut vain annosjakelupussien viemisen asiakkaan luokse tai säännöllisen kotihoidon tulosidonnaisen maksun, jos asiakas on ollut säännöllisen kotihoidon palveluiden piirissä.

Teknologisille ratkaisuille ei ole mielekästä asettaa jatkossa omia erisuuruisia maksuja kotihoidon tukipalveluiden tavoin, sillä uudet teknologiset ratkaisut nähdään osana kotihoidon asiakkaan palvelukokonaisuutta ja yhtenä tapana vastata palvelutarpeeseen.

Suurimmassa osassa kuntia, joissa on käytössä koneellinen annosjakelu, asiakasmaksu määräytyy siten, että asiakkaan kotihoidon tuntimäärään lisätään kaksi tuntia. Lisäksi Lohjan ja Tampereen kaupungit ovat linjanneet, että lääkeannostelijan käytöstä asiakkaan tuntimäärään lisätään yksi tunti. Salossa ehdotetaan sovellettavan samoja maksuperusteita. Tällöin kotihoidon asiakkalle lisätään hoito- ja palvelusuunnitelmaan koneellisesta annosjakelusta kaksi tuntia sekä lääkeannostelijasta yksi tunti eli yhteensä kolme tuntia. Asiakkaiden keskimääräisillä tuloilla kustannus asiakkaalle on noin 78 euroa kuukaudessa. Kaupungin maksettavaksi jää 218 euroa kuukaudessa mikäli lääkeannostelijan ja annosjakelun hinta pysyy samana.

Yhtenä strategian painopistealueena on aktiivinen yrittäminen, jonka tavoitteiden toteuttamiseksi ehdotetaan, että kotihoidon käyttöön jätetään loppuvuodeksi 15 lääkeannostelijaa. Vuoden 2019 talousarvioon on esitetty 100 000 euroa teknologisiin ratkaisuihin, josta osa voidaan käyttää asiakkaiden tarpeiden mukaan lääkeannostelijoiden hankintaan.

Apulaiskaupunginjohtaja:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi lääkeannostelijan koekäytön väliarvioinnin, valtuuttaa apulaiskaupunginjohtajan sopimaan 15 lääkeannostelijan käytöstä loppuvuodeksi ja vahvistaa asiakasmaksut valmistelussa lausutun mukaisesti 1.10.2018 alkaen.

Päätös:

Marjatta Hyttinen Satu Parttimaan kannattamana ehdotti, että sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi lääkeannostelijan koekäytön väliarvioinnin, valtuuttaa apulaiskaupunginjohtajan sopimaan 32 lääkeannostelijan käytöstä loppuvuodeksi ja vahvistaa asiakasmaksut valmistelussa lausutun mukaisesti 1.10.2018 alkaen.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen: Joka kannattaa esittelijän ehdotusta, äänestää JAA ja joka kannattaa Marjatta Hyttisen ja Satu Parttimaan ehdotusta, äänestää EI. Äänestusehdotus hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Junnila, Liede, Alestalo, Allos, Haavisto, Kukko, Makkonen, Merikallio-Tepponen, Stenström) ja 2 EI-ääntä (Hyttinen, Parttimaa.) Kaksi jäsentä oli poissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.